

OBSAH

PŘEDMLUVA	5
Část první	
OBČAN A PRÁVO	9
Co je to právo?	11
Jak je ochrana práv zajišťována?	12
Lze bránit svá práva svépomocí?	13
Kdo chrání práva občanů?	14
Jakým způsobem občan uplatňuje ochranu svých práv?	14
Část druhá	
OBČAN A ORGÁNY POSKYTUJÍCÍ OCHRANU JEHO PRÁVŮM	15
Kdo je to občan?	17
Které orgány poskytují ochranu právům občanů?	17
1. Orgány právní ochrany	18
Které orgány právní ochrany máme v ČSSR?	18
I. SOUDY	20
Co je to soud a jaké jsou jeho úkoly?	20
Jak je u soudů zajišťována náprava vadných rozhodnutí?	20
Jaké máme soudy v ČSSR?	21
Nejvyšší soud ČSSR.	21
Vojenské soudy.	22
Nejvyšší soud ČSR.	22
Krajské soudy.	22
Okresní soudy.	22
Právní předpisy.	23

II. STÁTNÍ NOTÁŘSTVÍ	23
Co je to státní notářství?	23
Činnost státního notářství.	24
Právní předpisy.	24
III. ROZHODČÍ ORGÁNY	24
Co jsou to rozhodčí orgány?	24
Jaké máme rozhodčí orgány?	25
Právní předpisy.	25
IV. SMÍRČÍ ORGÁNY	26
Co jsou to smírčí orgány?	26
Jaké máme smírčí orgány?	26
Právní předpisy.	27
V. PROKURATURA	27
Co je to prokuratura a jaké jsou její úkoly?	27
S jakými podněty se mohou obracet občané na prokuraturu?	29
Účast prokurátora v civilním řízení před soudy.	30
Právní předpisy.	31
VI. ADVOKACIE	31
Co je to advokacie?	31
Advokát jako zástupce občana.	31
Práva a povinnosti advokátů.	32
Může nebo musí být občan zastoupen advokátem?	32
Právní předpisy.	33
2. Postavení občanů před orgány právní ochrany	33
I. OBČAN JAKO ÚČASTNÍK	33
Jaké je postavení občana před orgánem právní ochrany?	33
Je každý občan způsobilý být účastníkem?	35
Jaká práva a povinnosti má účastník řízení?	35
Kdo může zastupovat občana v řízení?	36
Jak se uděluje plná moc?	36
Vzor plné moci.	37
Jak se prokazuje plná moc?	37
Práva a povinnosti zmocněnců.	38
Kolik stojí zastoupení advokátem?	38
Jakou poskytuje právní pomoc svým členům Revoluční odborové hnutí?	39
II. OBČAN JAKO SVĚDEK	41
Kdo může být svědkem?	41
Kdy nemusí občan svědčit?	41

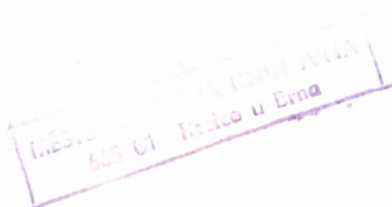
O čem mohou rozhodčí komise rozhodovat?	286
Návrhy na zahájení rozhodčího řízení.	287
Návrh na uzavření a schválení smíru.	288
Návrhy na splnění povinnosti.	290
Návrh na určení práv a povinností.	291
Návrh na určení neplatnosti úkonu organizace.	292
Návrh na zrušení kárného opatření.	292
Návrh na úpravu posudku o pracovní činnosti.	293
Další návrhy na zahájení rozhodčího řízení.	295
IV. ÚKONY V PRŮBĚHU ROZHODČÍHO ŘÍZENÍ	296
Může dojít ke změně nebo zpětvzetí návrhu na zahájení rozhodčího řízení?	296
Může rozhodčí řízení skončit smírem?	296
Jaká je činnost účastníků v průběhu rozhodčího řízení?	296
Návrh na postoupení sporu soudu.	296
V. ÚKONY PŘI NÁPRAVĚ VADNÝCH ROZHODNUTÍ ROZHODČÍ KOMISE	297
Námitky proti rozhodnutí rozhodčí komise.	297
Návrhy na zrušení schváleného smíru nebo pravomocného rozhodnutí rozhodčí komise.	298
2. Rozhodčí a smírčí komise výrobních družstev	301
I. ÚKONY OBECNĚ	301
Kdo je účastníkem rozhodčího řízení?	301
II. ÚKONY PŘI ZAHÁJENÍ ROZHODČÍHO ŘÍZENÍ	301
Jak se zahajuje rozhodčí řízení ve výrobních družstvech?	301
Jak a kam se podává návrh na zahájení rozhodčího řízení?	302
Co musí obsahovat návrh na zahájení rozhodčího řízení?	302
III. ÚKONY PŘI UPLATŇOVÁNÍ DRUŽSTEVNĚ-PRÁVNÍCH NÁROKŮ	303
O čem mohou rozhodčí a smírčí komise rozhodovat?	303
Návrh na splnění povinnosti.	303
Návrh na určení práv a povinností.	304
Návrh na určení neplatnosti úkonu družstva.	304
Návrh na zrušení kárného opatření.	304
Další návrhy na zahájení rozhodčího řízení.	305
IV. ÚKONY V PRŮBĚHU ROZHODČÍHO ŘÍZENÍ	306
Může dojít ke změně nebo zpětvzetí návrhu na zahájení rozhodčího řízení?	306

Může rozhodčí řízení skončit smírem?	306
Jaká je činnost účastníků v průběhu rozhodčího řízení?	306
Návrh na postoupení sporu soudu.	306
V. ÚKONY PŘI NÁPRAVĚ VADNÝCH ROZHODNUTÍ ROZHODČÍ A SMÍRČÍ KOMISE	307
Námítky proti rozhodnutí rozhodčí a smírčí komise.	307
Návrhy na zrušení schváleného smíru nebo pravomocného rozhodnutí rozhodčí a smírčí komise.	307
Právní předpisy.	307

Část šestá

OBČAN A JEHO ÚKONY PŘED SMÍRČÍMI ORGÁNY	309
1. Smírčí orgány JZD	311
I. ÚKONY OBECNĚ	311
Kdo je účastníkem smírčího řízení?	311
II. ÚKONY PŘI ZAHÁJENÍ SMÍRČÍHO ŘÍZENÍ	311
Jak a komu se podává návrh na zahájení smírčího řízení?	311
Co má obsahovat návrh na zahájení smírčího řízení?	312
III. ÚKONY PŘI UPLATŇOVÁNÍ ZEMĚDĚLSKO-DRUŽSTEVNÍCH NÁROKŮ	312
Které spory může smírčí komise JZD projednat a schválit v nich smír?	312
Návrh na zahájení smírčího řízení.	313
Další návrhy na zahájení smírčího řízení.	315
IV. ÚKONY V PRŮBĚHU SMÍRČÍHO ŘÍZENÍ	315
Může dojít ke změně nebo zpětvzetí návrhu na zahájení smírčího řízení?	315
Návrh na postoupení sporu soudu.	315
V. ÚKONY PŘI ZRUŠENÍ SCHVÁLENÉHO SMÍRU	316
Jakým způsobem může dojít ke zrušení schváleného smíru?	316
Návrhy na zrušení schváleného smíru.	316
2. Smírčí orgány ROH a výrobních družstev	319
I. ÚKONY OBECNĚ	319
Kdo je účastníkem smírčího řízení?	319
II. ÚKONY PŘI ZAHÁJENÍ SMÍRČÍHO ŘÍZENÍ	319

Jak a komu se podává návrh na zahájení smírčího řízení?	319
Co má obsahovat návrh na zahájení smírčího řízení?	320
III. ÚKONY PŘI UPLATŇOVÁNÍ AUTORSKÝCH NÁROKŮ NA ODMĚNY	320
Které spory o odměny mohou smírčí orgány ROH a výrobních družstev projednat a schválit v nich smír?	320
Návrh na zahájení smírčího řízení.	321
IV. ÚKONY V PRŮBĚHU SMÍRČÍHO ŘÍZENÍ	322
Může dojít ke změně nebo zpětvzetí návrhu na zahájení smírčího řízení?	322
Návrh na postoupení sporu soudu.	322
V. ÚKONY PŘI ZRUŠENÍ SCHVÁLENÉHO SMÍRU	323
Jakým způsobem může dojít ke zrušení schváleného smíru?	323
Návrhy na zrušení schváleného smíru.	323
Právní předpisy.	325
VĚCNÝ REJSTŘÍK	327

Část třetí

OBČAN A JEHO ÚKONY PŘED SOUDEM 45

I. ÚKONY OBECNĚ 47

Co je to procesní úkon účastníka? 47

Jak provádí občan své úkony? 47

Kde provádí občan své úkony? 48

Jaké procesní lhůty musí účastník dodržovat?

Jak se počítají procesní lhůty? 49

Lhůty pro zachování nároků občanů (promlčení a prekluze). 50

Co je to promlčení? 50

Co je to zánik práva? 52

II. ÚKONY PŘED ZAHÁJENÍM ŘÍZENÍ 52

Které úkony občanů vyvolávají činnost soudů, aniž je nutno podávat návrh na zahájení řízení? 52

Preventivní pohovor soudu s občanem. 53

Uzavřít smír nebo se soudit? 53

Příklad návrhu na uzavření a schválení smíru. 54

Jak rychle zabezpečit práva občana ještě před skončením (popř. i zahájením) řízení? 54

Jak včas zabezpečit provedení důkazů pro budoucí řízení? 56

III. ÚKONY PŘI ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ 56

Ve kterých věcech může občan podat návrh na soudní ochranu svých práv? 56

Co je to návrh na zahájení řízení neboli žaloba? 57

Kdy je řízení u soudu zahájeno? 57

Jak se podává návrh na zahájení řízení? 58

Který soud je příslušný o nároku občana rozhodovat? 58

Musí občan platit za soudní řízení? 60

Kdo může být osvobozen od placení soudních poplatků? 60

Jaká je výše soudních poplatků? 61

Co musí obsahovat návrh na zahájení řízení (náležitosti návrhu)? 62

Co je to petit neboli žalobní žádost? 67

Co musí být uvedeno v petitu? 67

V jaké lhůtě žádat plnění povinnosti požadované v petitu?	69
Má občan žádat v petitu i o náhradu nákladů řízení?	69
Jak formulovat znění nároků v petitu?	70
Může občan žádat v petitu o rozhodnutí více věcí najednou?	70
Co je to eventuální petit?	71
Co je to alternativní petit?	72
Co je to alternativní zmocnění?	73
Petit návrhu soudního smíru.	73
Jak se odstraňují nedostatky návrhu na zahájení řízení?	73
Schéma písemného vyhotovení návrhu na zahájení řízení.	74
Vzor návrhu na zahájení řízení.	77
IV. ÚKONY PŘI UPLATŇOVÁNÍ NÁROKŮ	81
Co je v pravomoci soudů neboli co soudy v civilním řízení projednávají a rozhodují?	81
A) NÁROKY Z OBČANSKÉHO PRÁVA	82
1) Nároky peněžité	82
Co jsou smlouvy?	82
Návrh na zaplacení peněžité částky.	83
Návrh na vydání platebního rozkazu.	85
Návrh na vydání směnečného platebního rozkazu.	87
Návrh na zaplacení peněžité částky dlužníkem i jeho ručitelem.	88
Návrh na zaplacení peněžité částky proti více spoludlužníkům.	89
Návrh na plnění ve prospěch třetí osoby.	89
2) Nároky na ochranu osobního vlastnictví občanů	90
Návrh na vydání věci.	90
Návrh na ochranu proti neoprávněnému zásahu do vlastnického práva.	93
Návrh na určení vlastnického práva.	95
3) Nároky spoluvlastnické	97
Návrh na úpravu práv a povinností spoluvlastníků.	97
Návrh na reálné rozdělení společné věci.	98
Návrh na rozdělení společné věci příkázáním jednomu spoluvlastníku.	99
Návrh na rozdělení společné věci prodejem.	101
Návrh na zrušení bezpodílového spoluvlastnictví manželů.	101

Návrh na vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů.	104
4) Nároky z užívání bytů	111
Návrh na splnění povinností organizace spojených s užíváním bytu.	113
Návrh na zrušení práva společného užívání bytu manžely.	116
Návrh na vyklizení družstevního bytu jedním z rozvedených manželů.	118
Návrh na určení povinnosti k vyklizení bytu bez dříve stanovené vázanosti na přidělení náhrady za byt.	120
Návrh na zrušení práva užívat byt v rodinném domku pro hrubé porušování zásad soc. soužití.	121
Návrh na splnění dohody o výměně bytu.	123
Návrh na zrušení práva užívat místnost nesloužící k bydlení v domě, který je v soukromém vlastnictví.	124
5) Nároky ze služeb	125
Návrh na náhradu škody z odpovědnosti za vadu prodané věci.	125
6) Nároky na náhradu škody z odpovědnosti za škodu a za neoprávněný majetkový prospěch	128
Návrh na náhradu škody z titulu obecné odpovědnosti občanů.	129
Návrh na náhradu škody způsobené trestným činem.	130
Návrh na náhradu škody proti více odpovědným osobám.	132
Návrh na náhradu škody na zdraví.	133
Návrh na náhradu škody způsobené provozem dopravních prostředků.	137
Návrh na náhradu škody způsobené na odložených věcech.	139
Návrh na vydání neoprávněného majetkového prospěchu získaného plněním ze zrušené kupní smlouvy.	140
7) Nároky z dědictví	143
Návrh pozůstalého manžela na určení věcí náležejících do dědictví z bezpodílového spoluvlastnictví.	143
Návrh na vydání dědictví.	143
Návrh na určení platnosti závěti.	144
Návrh na uplatnění pohledávky proti dědicům dlužníka.	145

B) NÁROKY Z RODINNÉHO PRÁVA	147
1) Nároky mezi manžely	147
Návrh o povolení uzavřít manželství nezletilému.	148
Návrh na vyslovení neplatnosti manželství.	149
Návrh na vyslovení neexistence manželství.	150
Návrh na rozvod manželství.	152
2) Nároky ze vztahů mezi rodiči a dětmi	157
Návrh na úpravu styku s dítětem.	157
Návrh na schválení důležitého úkonu za nezletilého.	158
Návrh na určení příjmení dítěte.	159
Návrh na nařízení ústavní výchovy.	159
Návrhy na osvojení a zrušení osvojení.	161
Návrh na svěření do pěstounské péče.	164
Návrh na určení otcovství.	165
Návrh na popření otcovství.	167
3) Nároky na výživné	170
Návrhy na úpravu vyživovací povinnosti rodičů vůči dětem.	170
Návrh na zvýšení výživného nezletilému dítěti.	173
Návrh matky na úpravu vyživovací povinnosti dětí.	174
Návrh vnuka na úpravu vyživovací povinnosti prarodiče.	176
Návrh na úpravu vyživovací povinnosti mezi manželky.	177
Návrh na úpravu příspěvku na výživu rozvedené manželky.	178
Návrh na úpravu příspěvku na výživu a úhradu nákladů neprovdané matky.	179
C) NÁROKY Z PRACOVNÍHO PRÁVA	181
1) Nároky vyplývající ze vzniku a skončení pracovního poměru	181
Návrh na určení, že pracovní poměr trvá.	183
Návrh na určení neplatnosti ujednání o délce trvání pracovního poměru.	184
Návrh na určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru.	186
Návrh na určení neplatnosti výpovědi dané organizační pracovníkovi.	188
Návrh na určení neplatnosti převedení na jinou práci.	190
Návrh na určení neplatnosti přeložení do jiného místa výkonu práce.	191

Návrh na stanovení povinnosti organizace vyznačit skončení pracovního poměru v občanském průkazu pracovníka.	192
Návrh na úpravu posudku o pracovní činnosti.	193
2) Nároky vyplývající z ostatních pracovních právních vztahů	194
Návrh na zrušení kárného opatření.	194
Návrh na stanovení výše mzdy.	196
Návrh na přiznání odměny.	198
Návrh na zaplacení podílu na hospodářských výsledcích.	199
Návrh na náhradu mzdy za nevyčerpanou dovolenou.	201
Návrh na určení nároku na pracovní volno.	203
Návrh na náhradu škody způsobené pracovním úrazem pracovníka.	205
Návrh na náhradu škody na odložených věcech.	206
Návrh na zaplacení odměny za provedení práce.	208
Návrh na náhradu mzdy z pracovního poměru mezi občany.	209
D) NÁROKY Z DRUŽSTEVNÍHO PRÁVA	210
1) Nároky ze zemědělsko-družstevních vztahů	210
Návrh na určení neplatnosti vyloučení člena z JZD.	211
Návrh na stanovení povinnosti družstva vyznačit skončení členského (pracovního) poměru v občanském průkazu člena (pracovníka) JZD.	212
Návrh na zrušení kárného opatření.	212
Návrh na náhradu škody.	214
Návrh na náhradu škody na odložených věcech.	214
2) Nároky z jiných družstevních vztahů	214
Návrh na určení neplatnosti zrušení členského poměru člena výrobního družstva.	215
Návrh na stanovení povinnosti družstva vyznačit skončení členského (pracovního) poměru v občanském průkazu člena (pracovníka) družstva.	216
E) JINÉ NÁROKY	216
1) Nároky na přezkoumání rozhodnutí jiných orgánů	217
2) Nároky z výkonu rozhodnutí	218
Návrh na vyloučení věci z výkonu rozhodnutí.	219
Návrh na popření pravosti pohledávky přihlášené k rozvrhu výtěžku.	220

Návrh na popření výše pohledávky přihlášené k rozvrhu výtěžku.	221
Návrh na náhradu škody proti plátcí mzdy.	222
Návrh na strpění výkonu rozhodnutí třetí osobou.	224
Návrh na vydání věci, kterou má u sebe někdo jiný než povinný.	226
V. ÚKONY V PRŮBĚHU ŘÍZENÍ	227
Jak může dojít ke změně návrhu na zahájení řízení?	228
Jak a kdy může být návrh na zahájení řízení vzat navrhovatelem zpět?	228
Může se navrhovatel vzdát svého nároku nebo odpůrce nárok navrhovatele uznat?	229
Jak se může bránit odpůrce proti nároku uplatněnému navrhovatelem?	230
Může odpůrce uplatnit současně svou pohledávku proti navrhovateli?	230
Jak spolupracuje účastník v řízení se soudem?	231
Co když se účastník nedostaví k jednání před soudem?	231
Jaké jsou povinnosti účastníka v řízení?	232
Může vstoupit do civilního řízení společenská organizace?	233
Co je odročení a přerušování řízení?	233
Jaká je činnost účastníků při dokazování?	235
Rozhodnutí soudu.	235
Jak se doručuje rozsudek soudu účastníkům?	236
Jak lze doplnit rozsudek nebo opravit jeho odůvodnění?	236
Právní moc rozsudku.	237
Vykonatelnost rozsudku.	237
VI. ÚKONY PŘI PODÁVÁNÍ OPRAVNÝCH PROSTŘEDKŮ	238
Proti čemu a dokdy je možno podat odvolání?	238
Co musí obsahovat odvolání?	240
Co musí být uvedeno v petitu odvolání?	240
Vzor odvolání.	241
Odvolání odpůrce proti rozsudku.	244
Je přezkoumáván odvolacím soudem vždy celý napadený rozsudek?	246
Jak je možno dosáhnout zrušení usnesení, kterým byl schválen smír?	248
Jaké máme další prostředky k nápravě vadných rozhodnutí?	248

Kdy je možno podat návrh na obnovu řízení?	249
Co musí obsahovat návrh na obnovu řízení?	249
Dokdy je nutno podat návrh na obnovu řízení?	250
Kdo a jak rozhoduje o návrhu na obnovu řízení?	250
Příklad návrhu na obnovu řízení.	250
VII. ÚKONY PŘI ZAHÁJENÍ VÝKONU ROZHODNUTÍ	251
Co je to výkon rozhodnutí?	251
Jakými způsoby lze vykonat vydaná rozhodnutí?	252
Co musí obsahovat návrh na zahájení soudního výkonu rozhodnutí?	253
Jak pomáhá soud účastníkům před nařízením výkonu rozhodnutí?	254
Může být výkon rozhodnutí nařízen ve prospěch jiného nebo proti jinému, než kdo je uveden ve vykonatelném rozhodnutí?	255
Vzor návrhu na soudní výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy.	255
Návrh na výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy.	258
Návrh na výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí.	259
Návrh na výkon rozhodnutí o výchově nezletilých dětí.	260
Návrh na výkon rozhodnutí vyklizením bytu.	261
VIII. ÚKONY V PRŮBĚHU VÝKONU ROZHODNUTÍ	263
Odvolání do usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí.	263
Jaká je poskytována ochrana občanům při provádění výkonu rozhodnutí?	264
Návrh na odklad výkonu rozhodnutí.	265
Návrh na zastavení výkonu rozhodnutí.	266
Další návrhy účastníků a třetích osob v průběhu výkonu rozhodnutí.	266
Právní předpisy.	267

Část čtvrtá

OBČAN A JEHO ÚKONY PŘED STÁTNÍM NOTÁŘSTVÍM 269

I. ÚKONY OBECNĚ 271

Kdo je účastníkem řízení před státním notářstvím? 271

II. ÚKONY PŘI ZAHÁJENÍ A V PRŮBĚHU ŘÍZENÍ 271

O čem jedná a rozhoduje státní notářství?	271
Jak je zahajováno řízení před státním notářstvím?	272
Kdo rozhoduje o sporných otázkách v řízení před státním notářstvím?	272
III. ÚKONY PŘI PODÁVÁNÍ OPRAVNÝCH PROSTŘEDKŮ	272
Jemožno se proti rozhodnutí státního notářství odvolat?	272
Kdy je možno podat návrh na obnovu řízení před státním notářstvím?	273
IV. ÚKONY V JEDNOTLIVÝCH DRUZÍCH ŘÍZENÍ	273
Jaká je činnost účastníků v řízení o dědictví?	273
Jak se zahajuje řízení o dědictví?	274
Co je to umořování listin?	274
Jak se zahajuje řízení o umořování listin?	275
Jak dojde k umoření listiny?	275
Které smlouvy podléhají registraci u státního notářství?	275
Jak se žádá o registraci smlouvy?	276
Příklad ohlášení (návrhu) na provedení registrace smlouvy.	276
Jak probíhá registrace smluv před státním notářstvím?	278
Co je možno složit do úschovy u státního notářství?	278
Jak se zahajuje řízení o úschovách?	279
V jakých případech dochází k placení notářských poplatků?	279
Právní předpisy.	279

Část pátá

OBČAN A JEHO ÚKONY PŘED ROZHODČÍMI ORGÁNY	281
1. Rozhodčí komise ROH	283
I. ÚKONY OBECNĚ	283
Kdo je účastníkem rozhodčího řízení?	283
Jaké lhůty musí účastník rozhodčího řízení dodržovat?	283
II. ÚKONY PŘI ZAHÁJENÍ ROZHODČÍHO ŘÍZENÍ	284
Jak se zahajuje rozhodčí řízení?	284
Jak a kam se podává návrh na zahájení rozhodčího řízení?	284
Co má obsahovat návrh na zahájení rozhodčího řízení?	285
III. ÚKONY PŘI UPLATŇOVÁNÍ PRACOVNĚ-PRÁVNÍCH NÁROKŮ	286